

Rozdział I

Objaśnienie terminów.

1. Pracownikiem Ośrodka jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę.
2. Osoby współpracujące z ośrodkiem to pracownicy firm i instytucji wspierających ośrodek, wolontariusze, stażyści, praktykanci odbywający w ośrodku praktykę zawodową.
3. Małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia, w warunkach MOW jest to osoba nieletnia.
4. Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
5. Zgoda rodzica małoletniej oznacza zgodę, co najmniej jednego z jego rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami małoletniej, należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez krzywdzenie małoletniej należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jej szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Ośrodka, lub zagrożenie dobra małoletniej, w tym jej zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- ✓ Przemoc – zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.
 - ✓ Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
 - ✓ Przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej.
 - ✓ Wykorzystywanie seksualne – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
 - ✓ Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych nieletniej przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie jej odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
7. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora Ośrodka pracownik, sprawujący nadzór nad siecią, co określają odrębne przepisy.

Każda osoba sprawująca bezpośredni nadzór nad wychowanką, sprawuje nadzór nad korzystaniem przez nią z Internetu.

8. Osoba odpowiedzialna za *Standardy Ochrony Nieletnich* przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora Ośrodka pracownik, sprawujący nadzór nad realizacją polityki ochrony wychowanków przed krzywdzeniem w placówce.
9. Zespół interdyscyplinarny to utworzony przez wójta gminy zespół przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych.
10. Dane osobowe nieletniej to wszelkie informacje umożliwiające jej identyfikację.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na objawy krzywdzenia nieletnich.

1. Pracownicy Ośrodka w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia nieletnich.
2. Każdy pracownik placówki, który zauważy lub podejrzewa, że wychowanka jest krzywdzona zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami, przekazują informację na temat dostępnej oferty wsparcia motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Wszyscy pracownicy Ośrodka i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu wychowanki lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
4. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo nieletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi Ośrodka.

Rozdział III

Procedury kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z nieletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości.

1. Dyrektor Ośrodka weryfikuje w Rejestrze sprawców przestępstw seksualnych każdą osobę przed dopuszczeniem jej do pracy z wychowankami.
2. Wszyscy pracownicy, praktykanci, stażyści, wolontariusze mają obowiązek stosować *Standardy Ochrony Nieletnich*.

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między wychowankami , a personelem Ośrodka.

Zasady bezpiecznych relacji z wychowankami określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z nimi. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania placówki i dotyczą następujących obszarów:

1. Bezpośredni kontakt z wychowankami oparty jest na poszanowaniu ich intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:

- ✓ kontakty w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- ✓ stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym, są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących, konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie),
- ✓ działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
- ✓ zagrożenie lub panika spowodowana czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.).

Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- ✓ przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
- ✓ erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie),
- ✓ seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).

2. Komunikacja werbalna z wychowankami powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych.

Komunikacja nie powinna:

- ✓ wzbudzać w wychowance poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
- ✓ obniżać i niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
- ✓ upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
- ✓ naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).

3. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdej nieletniej bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość.

Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:

- ✓ wyłączenie skupianie uwagi na wybranych nieletnich z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych nieletnich,
- ✓ nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych nieletnich,
- ✓ nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości, wieku, stanu zdrowia,
- ✓ zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
- ✓ godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
- ✓ dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
- ✓ przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych nieletnich przez silniejsze.

4. Kontakty bezpośrednie i online z nieletnimi poza placówką powinny być:

- ✓ ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych, dostosowane do danej sytuacji,
- ✓ odbywać się w miarę możliwości z wykorzystaniem sprzętu ośrodkowego, *niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym.*

5. Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:

- ✓ wychowanki w przypadku nagłego zachorowania mają zapewnioną pomoc i opiekę medyczną na miejscu. W sytuacjach wymagających hospitalizacji umieszczane są w pobliskich szpitalach, o fakcie pobytu wychowanki w szpitalu i zachorowania powiadamia wychowawca sprawujący bezpośrednio nad nią nadzór lub inna osoba przez niego upoważniona,
- ✓ opieka nad wychowankami w sytuacjach wyjazdowych powinna być zgodna z przepisami o organizacji wyjazdów i wycieczek, co określa Statut i Regulamin Ośrodka.

6. Kontakty poza godzinami pracy:

- ✓ co do zasady kontakt z wychowankami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych,
- ✓ nie wolno zapraszać wychowanek do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy,
- ✓ nie wolno kontaktować się z wychowankami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych),
Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z nieletnimi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy),
- ✓ Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli nieletnia i rodzice/opiekunowie nieletniej są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych nieletnich, ich rodziców oraz opiekunów.

7. Bezpieczeństwo online:

- ✓ należy być świadomym cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w Internecie.
- ✓ nie wolno nawiązywać kontaktów z nieletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych,
- ✓ w trakcie lekcji/zajęć osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie instytucji.

8. Dyscyplinowanie wychowanki definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej” komunikujące nieletnim, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, uczeniem przewidywania następstw zdarzeń, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji.

Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:

- ✓ fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie, uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych; pozbawianie snu, pokarmu, ekspozycja na zimno, ciepło itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),
 - ✓ psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).
9. Rodzice i opiekunowie prawni nieletnich mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania wychowanki. Informacje na temat wychowanki udzielane są jej rodzicom, opiekunom prawnym, na prośbę Sądu i innych uprawnionych instytucji.

Rozdział V

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia wychowanki lub posiadania informacji o krzywdzeniu.

1. Zakres zadań poszczególnych pracowników ośrodka w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że wychowanka jest krzywdzona:

a) Dyrektor Ośrodka:

- ✓ przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia,
- ✓ bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi,
- ✓ w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieska Karta”,
w przypadku, odmówienia przez rodziców/opiekunów prawnych współpracy z Ośrodkiem składa wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu lub zawiadamia policję, lub prokuraturę o podejrzeniu przestępstwa,
- ✓ w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia zawiadamia policję,

- ✓ w sytuacji, gdy sprawcą przemocy jest osoba dorosła spoza rodziny zawiadamia policję,
- ✓ w przypadku, gdy sprawcą przemocy jest wychowanka, a wcześniejsze metody postępowania wewnętrznego okazały się nieskuteczne zawiadamia sąd,
- ✓ organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla wychowanki,
- ✓ prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku wychowanki krzywdzonej,
- ✓ zapewnia pomoc nauczycielom/wychowawcom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec nieletnich,
- ✓ uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne na temat realizacji w ośrodku *Standardów Ochrony Małoletnich* przed krzywdzeniem.

b) Pedagog lub psycholog Ośrodka:

- ✓ przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia przemocy w rodzinie, w placówce,
- ✓ diagnozuje sytuację wychowanki i jej rodziny,
- ✓ jest koordynatorem pomocy wychowanki,
- ✓ pozostaje w kontakcie z wychowawcą/ nauczycielem i dyrektorem w sprawach dotyczących wychowanki,
- ✓ informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia dziecka,
- ✓ pomaga rodzicom w zrozumieniu typowych reakcji nieletnich na różnorodne sytuacje,
- ✓ w sytuacji potrzeby kieruje nieletnią oraz rodziców do placówek specjalistycznych,
- ✓ współpracuje ze specjalistami pomagającymi wychowance i jej rodzinie,
- ✓ uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”,
- ✓ dokumentuje podejmowane działania względem wychowanki i jej rodziny (dziennik psychologa/pedagoga),
- ✓ opracowuje plan wsparcia wychowanki,
- ✓ umożliwia poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną wychowanki przed zagrożeniami oraz pozytywnymi metodami wychowawczymi,
- ✓ dba o to, by na terenie Ośrodka znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy.

c) Wychowawca:

- ✓ przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy w rodzinie nieletniej, sporządza notatkę służbową,
- ✓ powiadamia dyrektora ośrodka, psychologa i pedagoga,
- ✓ uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”,
- ✓ w przypadku, gdy wychowanka ma obrażenia przeprowadza ją do miejsca udzielania pomocy,
- ✓ pozostaje w kontakcie z rodzicami wychowanki,

- ✓ opracowuje wspólnie z pedagogiem i psychologiem plan wsparcia wychowanki,
- ✓ udziela wsparcia wychowance oraz monitoruje sytuację,
- ✓ monitoruje grupę wychowawczą, by skutki przemocy nie wpływały na sytuację szkolną i wychowawczą wychowanki,
- ✓ dba o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z nieletnimi,
- ✓ dba o to, żeby rodzice znali obowiązujące w Ośrodku *Standardy Ochrony Małoletnich*, zachęca rodziców/opiekunów nieletnich do angażowania się w działania na rzecz ochrony ich dzieci,
- ✓ umożliwia rodzicom/opiekunom prawnym poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z pozytywnymi metodami wychowawczymi oraz ochroną przed zagrożeniami,
- ✓ uzyskuje od rodziców i opiekunów informacje zwrotne na temat realizacji w Ośrodku *Standardów Ochrony Małoletnich* przed krzywdzeniem.

d) Nauczyciele:

- ✓ przekazują wychowawcy i pedagogowi lub psychologowi Ośrodka informacje o tym, że podejrzewają przemoc wobec wychowanki,
- ✓ uruchamiają procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta”,
- ✓ dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z wychowankami.

e) Niepedagogiczni pracownicy Ośrodka:

- ✓ reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami,
- ✓ zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały dyrekcji Ośrodka, pedagogowi/psychologowi Ośrodka lub osobom sprawującym bezpośrednią opiekę nad wychowanką.

2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że wychowanka jest ofiarą przemocy domowej:

- ✓ przyjęcie informacji o podejrzeniu krzywdzenia wychowanki, sporządzenie notatki służbowej,
- ✓ jeśli osobą przyjmującą zgłoszenie jest nauczyciel to informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę lub pedagoga, psychologa Ośrodka,
- ✓ wychowawca lub pedagog/psycholog badają okoliczności sprawy np. przeprowadzają rozmowę z poszkodowaną (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość itd.),
- ✓ wychowawca lub pedagog/psycholog Ośrodka informują dyrektora Ośrodka (jeśli wymaga tego sytuacja po zbadaniu sprawy),
- ✓ wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa do Ośrodka rodzica/ prawnego opiekuna,
- ✓ pedagog/psycholog i wychowawca opracowuje plan wsparcia dziecka i jeśli to możliwe rodzinę,

- ✓ jeżeli stan wychowanki wskazuje na zagrożenie jej zdrowia i życia dyrektor lub osoba sprawująca bezpośrednią opiekę nad wychowanką wzywa pomoc medyczną, zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych,
 - ✓ dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza,
 - ✓ dyrektor składa wniosek do odpowiedniej instytucji
 - w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor powiadamia policję lub prokuraturę,
 - w przypadku zaniedbywania wychowanki przez rodziców/ opiekunów, poniżania, upokarzania, ośmieszania, wciągania w konflikt dorosłych, manipulacji dyrektor powiadamia sąd lub zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że wychowanka jest ofiarą przemocy ze strony pracownika Ośrodka:
- ✓ osoba podejrzewająca krzywdzenie wychowanki w placówce zgłasza problem dyrektorowi Ośrodka,
 - ✓ dyrektor Ośrodka podejmuje działania w celu zbadania sprawy:
 - rozmowa z wychowanką, rozmowa z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa z pracownikami ośrodka na temat zdarzenia, obserwacja pracownika itd.
 - ✓ Dyrektor Ośrodka powiadamia rodziców/opiekunów wychowanki,
 - ✓ dyrektor Ośrodka po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego i prawa pracy, stosuje karę porządkową, powiadamia prokuraturę lub kieruje sprawę do komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli,
 - ✓ w przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłaszają rodzice/opiekunowie wychowanki dyrektor Ośrodka lub pedagog/psycholog mogą zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej bezstronnej instytucji. Ze spotkania z rodzicami sporządza się notatkę.
 - ✓ jeśli osobą przyjmującą zgłoszenie wychowanki o łamaniu jej praw jest inny pracownik Ośrodka to informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach, pedagoga/psychologa,
 - ✓ w zależności od sytuacji dyrektor informuje rodziców i wychowankę o poczynionych ustaleniach i możliwych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia wychowanki w Ośrodku przez rodzica lub innego członka rodziny wychowanki:
- ✓ osoba będąca świadkiem krzywdzenia wychowanki przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innej wychowanki zgłasza problem pedagogowi/psychologowi lub dyrektorowi Ośrodka,
 - ✓ dyrektor Ośrodka i pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby

- rozwiązania sytuacji, o wyniku rozmowy zostają powiadomieni rodzice/opiekunowie pokrzywdzonej,
- ✓ krzywdzonej wychowance zostaje udzielone wsparcie wychowawcy/nauczyciela, pedagoga i psychologa,
 - ✓ w przypadku, gdy sytuacja powtórzy się, dyrektor Ośrodka powiadamia o tym fakcie policję.
5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia wychowanki przez inne nieletnie:
- ✓ bezpośrednia, natychmiastowa reakcja wszystkich pracowników Ośrodka na akty agresji i przemocy, przerwanie agresji lub przemocy,
 - ✓ rozmowa nauczyciela/wychowawcy z ofiarą i sprawcą przemocy, nakłonienie sprawcy do zadośćuczynienia,
 - ✓ jeżeli stan wychowanki wskazuje na zagrożenie jej zdrowia lub życia dyrektor Ośrodka lub inny pracownik Ośrodka wzywa pomoc, zawiadamia rodziców/opiekunów,
 - ✓ jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog Ośrodka przeprowadzają rozmowę z krzywdzoną wychowanką, rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami,
 - ✓ wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog zawiadamia lub w miarę możliwości wzywa do Ośrodka rodziców/opiekunów krzywdzonej wychowanki i sprawcy/sprawców (jeśli, wymaga tego sytuacja po ustaleniu okoliczności zdarzenia),
 - ✓ wychowance będącej ofiarą przemocy zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z jej potrzebami,
 - ✓ wychowankę, która jest sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą wychowawcy/nauczyciela lub pedagoga/psychologa Ośrodka.
 - ✓ z wychowankami, które były świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) nauczyciel/wychowawca omawia przebieg zdarzenia, uświadamia, że to sytuacja niedozwolona, ukierunkowuje rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia. Jeśli problem dotyczy danej klasy/grupy wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog przeprowadzają dodatkowe zajęcia dotyczące przemocy i radzenia sobie z agresją oraz rozwiązywaniem konfliktów. Działania koordynuje i monitoruje wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog Ośrodka,
 - ✓ w przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznany, dyrektor, wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanej wychowanki o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.
6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy:
- ✓ nauczyciel/wychowawca lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie wychowawcę/nauczyciela, pedagoga/psychologa lub dyrektora Ośrodka
 - ✓ osoba, której zgłoszono zdarzenie zobowiązana jest:

- wyjaśnić zdarzenie i ewentualnie ustalić sprawcę,
- porozmawiać z poszkodowaną wychowanką (zapewnić wsparcie psychiczne, poradę),
- porozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
- powiadomić opiekunów poszkodowanej wychowanki o zdarzeniu,
- powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie,
- po ocenie zdarzenia, jeśli zaistnieje taka potrzeba zaproponować pomoc psychologiczno-pedagogiczną poszkodowanej,
- ✓ w przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli wychowanka nadal jest krzywdzona dyrektor podejmuje stosowne działania prawne,
- ✓ w przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznany, dyrektor, wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanej o możliwości zawiadomienia policji.

7. Procedura postępowania wobec wychowanki z zaburzeniami psychicznymi, która zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie:

- ✓ nauczyciel/wychowawca, jeśli to możliwe, izoluje wychowankę od pozostałej grupy uczennic/wychowanek,
- ✓ wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog po zbadaniu okoliczności zdarzenia informuje dyrektora Ośrodka i odnotowuje ten fakt w „wydarzeniach nadzwyczajnych”,
- ✓ jeśli stan zdrowia wychowanki wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia dyrektor lub inny pracownik Ośrodka wzywa pomoc medyczną, zawiadamia rodziców/ opiekunów.
- ✓ wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z poszkodowaną wychowanką, sprawcą oraz ewentualnymi świadkami,
- ✓ w razie potrzeby wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog zawiadamia i wzywa do Ośrodka rodziców (prawnych opiekunów) chorej wychowanki i poszkodowanej,
- ✓ jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują z Ośrodkiem, po ocenie sytuacji wychowanki podejmuje się stosowne działania lub kontynuuje dotychczasowe,
- ✓ wobec poszkodowanej ustala się formy wsparcia dostosowane do jej potrzeb i sytuacji,
- ✓ działania koordynuje i monitoruje wychowawca/nauczyciel lub pedagog/psycholog Ośrodka,
- ✓ jeśli rodzice/opiekunowie nie współpracują z Ośrodkiem lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji są częste dyrektor Ośrodka powiadamia sąd.

7. Procedura postępowania w przypadku ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci wychowanki:

- ✓ o sytuacji informuje dyrektora Ośrodka osoba pełniącą bezpośrednią opiekę nad wychowanką,

- ✓ dokument dotyczący w/w. sytuacji sporządza się w formie raportu, wg. dokumentacji wewnętrznej,
- ✓ działania koordynuje i monitoruje społeczny inspektor pracy.

Rozdział VI

Procedura składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wobec wychowanki w jej miejscu zamieszkania oraz zawiadomienie sądu rodzinnego.

W przypadku uzyskania informacji, że wychowanka, która nie ukończyła 18. roku życia, jest ofiarą przemocy w rodzinie, należy podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel/wychowawca powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację pedagogowi/psychologowi Ośrodka /dyrektorowi ośrodka.
2. Pedagog/psycholog Ośrodka powinien przeprowadzić rozmowę z wychowanką w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, poinformować ją o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć w zakresie pomocy, upewnić się, że wychowanka będzie w dotychczasowym miejscu bezpieczna na czas prowadzonych działań. Następnie dyrektor Ośrodka wzywa, w miarę możliwości rodziców/opiekunów, przeprowadza w obecności pedagoga/psychologa z nimi rozmowę, informuje o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawia propozycję ustalenia planu bezpieczeństwa, ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec nieletniej, monitoruje je.
3. Dyrektor Ośrodka informuje odpowiednie instytucje na terenie zamieszkania krzywdzonej, w tym sąd rodzinny.

Rozdział VII

Zasady udostępniania pracownikom, wychowankom i ich rodzicom/ opiekunom standardów do zaznajomienia i stosowania.

1. *Standardy Ochrony Małoletnich* są udostępniane pracownikom Ośrodka, wychowankom i ich opiekunom na żądanie.
2. Standardy są zamieszczone na stronie internetowej ośrodka pod adresem mow-zaluskow@wp.pl
3. Każdy pracownik Ośrodka ma obowiązek zapoznać się ze *Standardami Ochrony Małoletnich* po zawarciu umowy o pracę.
4. Zapoznanie się ze *Standardy Ochrony Małoletnich* pracownicy Ośrodka potwierdzają podpisem.
5. Rodzice/opiekunowie wychowanek zapoznawani są ze standardami w przypadku osobistego kontaktu z placówką oraz mają dostęp do standardów za pomocą strony internetowej Ośrodka mow-zaluskow@wp.pl

Rozdział VIII

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między wychowankami, a w szczególności zachowań niedozwolonych.

- ✓ Naczelną zasadą relacji między wychowankami jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich przebywających w Ośrodku dziewcząt. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innej wychowanki w jakiegokolwiek formie.
- ✓ Wychowankom nie wolno używać przemocy, znęcać się nad słabszymi koleżankami, używać wulgarnego, obraźliwego języka.
- ✓ Wychowankom nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać.
- ✓ Wychowanki powinny szanować prawo do prywatności innych wychowanek przebywających w Ośrodku.
- ✓ Wychowankom nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych wychowanek przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- ✓ Wychowankom nie wolno utrzymywać wizerunku innych nieletnich (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydić lub obrazić.
- ✓ Wychowankom nie wolno proponować koleżankom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych wychowanek przebywających w Ośrodku.

Rozdział IX

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.

1. Infrastruktura sieciowa Ośrodka umożliwia dostęp do Internetu zarówno pracownikom, jak i wychowankom w czasie zajęć i poza nimi.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie Ośrodka bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
3. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w instytucji. Do obowiązków tej osoby należą działania według poniższych procedur:
 - ✓ zabezpieczenie sieci internetowej Ośrodka przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację oprogramowania,
 - ✓ aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb,
 - ✓ okresowe sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o wychowance, która korzystała z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje wychowawcy/nauczycielowi, który

przeprowadza z bezpośrednio zainteresowaną rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy nauczyciel/wychowawca uzyska informację, że wychowanka jest krzywdzona, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

4. Istnieje regulamin korzystania z Internetu przez wychowanki oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
5. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika Ośrodka ma on obowiązek informowania wychowanek o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Osoba sprawująca bezpośrednio opiekę nad wychowanką czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu podczas zajęć.
6. Ośrodek zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

Rozdział X

Zasady ustalania planu wsparcia wychowance po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Rozpoznanie sygnałów wskazujących na krzywdzenie wychowanki:
 - ✓ zdobycie wiedzy o krzywdzeniu wychowanki,
 - ✓ prezentowanie odpowiedzialnej postawy za wychowanki i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.
2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji:
 - ✓ w przypadku dostrzeżenia sygnałów przez Ośrodek należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników Ośrodka oraz zawarte w dokumentacji,
 - ✓ nauczyciele/wychowawcy sprawujący bezpośrednią opiekę nad wychowanką zwracają uwagę na ślady pobicia wychowanki, jej niechęć do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.
 - ✓ wychowawcy/ nauczyciele, psycholog/pedagog obserwują zaburzone zachowanie wychowanki, które może być skutkiem krzywdzenia
 - ✓ pedagog/psycholog Ośrodka zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy wychowance w Ośrodku oraz współpracuje z innymi instytucjami i osobami upoważnionymi do określonych działań.
3. Po zebraniu i analizie informacji należy ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla wychowanki.
4. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia wychowanki wg. procedury postępowania opisanej w rozdziale V.
5. Działania prawne.
Działania prawne polegają na zgłoszeniu sprawy policji, prokuraturze, sądowi lub zespołowi interdyscyplinarnemu w zależności od sytuacji opisanych w rozdziale VI.

6. Zadania Ośrodka w pomocy krzywdzonej wychowance:

- ✓ zauważenie sygnałów krzywdzenia i zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy,
- ✓ podjęcie, w miarę możliwości współpracy z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia wychowanki i rozwiązywania jej problemów,
- ✓ w uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury),
- ✓ objęcie wychowanki na terenie Ośrodka konieczną pomocą w realizowaniu przez nią zadań placówki i budowaniu pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami,
- ✓ korygowanie zaburzeń zachowania wychowanki w ramach codziennej pracy wychowawców, nauczycieli, psychologa, pedagoga.

Rozdział XI

Monitoring stosowania standardów

1. Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie realizacji *Standardów Ochrony Małoletnich* w MOW w Załuskowie są pedagodzy/psycholodzy zatrudnieni w Ośrodku.
2. Pedagog/psycholog odbiera zgłoszenia dotyczące problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci, reaguje na te zgłoszenia, konsultuje w miarę potrzeb z innymi podmiotami, w uzasadnionych przypadkach może zgłaszać sprawy odpowiednim służbom (policja, sąd rodzinny, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego, prokuratura).
3. Pedagog i psycholog Ośrodka na bieżąco zbiera opinie rodziców, prawnych opiekunów i dzieci o rezultatach realizacji polityki (skargi, wnioski, uwagi, informacje pozyskane w trakcie rozmów z dziećmi, rodzicami i opiekunami). Korzysta w analizie i ocenie z informacji wychowawców, nauczycieli i innych pracowników zatrudnionych w placówce, informacji pozyskanych ze środowiska lokalnego i instytucji współpracujących z Ośrodkiem.
4. Pedagog/psycholog Ośrodka raz w roku przeprowadza ankietę monitorującą poziom realizacji *Standardów Ochrony Małoletnich*.
5. Pracownicy Ośrodka, rodzice/opiekunowie, wychowanki przebywające w MOW mogą proponować zmiany w *Standardach Ochrony Małoletnich* oraz wskazywać na naruszenia w Ośrodku ustalonych zapisów.
6. Dyrektor wprowadza niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom Ośrodka nowe brzmienie *Standardów Ochrony Małoletnich*.

Rozdział XII

Przepisy końcowe.

1. *Standardy Ochrony Małoletnich* wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników placówki, wychowanków, ich opiekunów - umieszczenie na stronie internetowej Ośrodka, w bibliotece i sekretariacie Ośrodka.

3. Wychowanki przebywające w MOW zapoznane są ze *Standardami Ochrony Małoletnich* na spotkaniu dla społeczności Ośrodka.
4. Wychowanki nowoprzybyłe zapoznawane są ze *Standardami Ochrony Małoletnich* zaraz po przyjęciu do placówki, o czym świadczą podpisem.

Standardy Ochrony Małoletnich opracowały:

Edyta Furmanek - psycholog

Anna Sadzyńska - pedagog

Martyna Załuga - nauczyciel

Izabela Durka – wychowawca

Standardy Ochrony Małoletnich zostały opracowane zgodnie z:

- *Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.),*
- *Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606),*
- *Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.),*
- *Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),*
- *Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.),*
- *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie Procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz.U. Z 2023r. poz.1870),*
- *Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 marca 2023r. w sprawie niektórych publicznych placówek systemu oświaty (Dz.U. 2023r, poz. 651),*
- *Ustawą z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,*
- *Krajowym Systemem Cyberbezpieczeństwa,*
- *Statutem Ośrodka, Regulaminem MOW.*

Załącznik nr 1

Notatka ze zdarzenia

Imię nazwisko wychowanki

..... klasa/grupa

Opis sytuacji, zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

Podpis nauczyciela/wychowawcy

Załącznik nr 2

Księga zdarzeń zagrażających dobru wychowanki					
lp.	Imię i nazwisko wychowanki Klasa/grupa	Data zdarzenia	Podjęte czynności	Czy miała miejsce interwencja organów zewnętrznych (policja, prokuratura)? Opis czynności podjętych przez organy zewnętrzne	Podpis osoby przyjmującej zgłoszenie
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
5.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

Załącznik nr 3

Ankieta dla pracowników MOW w Załuskowie monitorująca
poziom realizacji Standardów Ochrony Małoletnich

Lp.	Pytanie/ informacja	tak	nie
1.	Czy znasz standardy ochrony wychowanków przed krzywdzeniem, obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
2.	Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem		
3.	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia wychowanków?		
4.	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia wychowanków?		
5.	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony małoletnich przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
6.	Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź opisowa)		
7.	Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowieź opisowa)		
8.	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem? (odpowieź opisowa)		

Załącznik nr 4

Załusków, dn.

.....
(imię i nazwisko wychowanki)

OŚWIADCZENIE

Ja..... niżej podpisana, wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego „DOM na SZLAKU” im. gen. Tadeusza Kutrzeby w Załuskowie oświadczam, że zapoznałam się z obowiązującym w Ośrodku *Standardami Ochrony Małoletnich* i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....
(imię i nazwisko wychowanki)

Załącznik nr 5**OŚWIADCZENIE**

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałam/łem się z obowiązującymi w Ośrodku Standardami Ochrony Małoletnich i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

Lp.	Data	Imię i nazwisko pracownika MOW - zajmowane stanowisko pracy	Podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			

25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			

